

Memo

Aan:	Gemeenteraad Weststellingwerf
Van:	Het college van burgemeester en wethouders
Team:	Advies & Ondersteuning
Datum:	30 juni 2026
Onderwerp:	Aanvraag politiebevoegdheden en gebruik handboeien Boa's domein I en II
Bijlage memo:	
N.a.v. toezegging raad d.d.:	nvt

Geachte raad,

De afgelopen jaren is de inzet van de buitengewoon opsporingsambtenaren (hierna: boa's) domein I en II geprofessionaliseerd en is het takenpakket uitgebreid. Bij de uitvoering van hun taak worden boa's steeds vaker geconfronteerd met (verbale) agressie en/of geweld. Voor het uitoefenen van hun huidige taken is het nodig dat boa's beschikken over handboeien en de daarbij behorende politiebevoegdheden. De bevoegdheid voor het toekennen van politiebevoegdheden ligt bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Er wordt daarom een aanvraag ingediend bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In deze memo volgt een toelichting op de genomen en de nog te nemen stappen.

Toenemende en veranderende werkzaamheden

De druk op de gemeentelijke toezicht- en handhavingsorganisatie neemt toe. Er wordt gevraagd om flexibel in te spelen op ontwikkelingen en actuele problematiek, bij de uitvoering van de speerpunten van de Uitvoerings- & Handhavingsstrategie VTH en het Integraal Veiligheidsbeleid 2024- 2027 en ook bij het aanpakken van overlast, het bevorderen van de leefbaarheid en het handhaven van gemeentelijke regels. Een veilige en leefbare gemeente is belangrijk voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Boa's domein I en II hebben daarbij een steeds belangrijkere rol in de aanpak van leefbaarheid- en veiligheidsvraagstukken, zoals de aanpak van overlast en het handhaven van gemeentelijke regels. Het takenpakket van boa's domein I is gericht op de aanpak van overlast en kleine ergernissen en andere feiten die de leefbaarheid aantasten binnen de openbare ruimte. Boa's domein II richten zich op milieu en natuur. Boa's zijn zichtbaar op straat, weten wat er speelt, fungeren als eerste aanspreekpunt, hebben vaak (preventief en repressief) contact met jongeren en handhaven op veelvoorkomende overlastfeiten.

Het is belangrijk dat boa's veilig en verantwoord het werk kunnen doen. Er hebben zich situaties voorgedaan waar de politiebevoegdheden wenselijk waren of de aanwezigheid van politie moest worden afgewacht. Een voorbeeld hiervan is dat recent een jeugdige werd aangesproken door een boa, vervolgens escaleerde deze situatie waardoor de boa's genoodzaakt waren deze persoon vast te grijpen. Vervolgens moesten de boa's op de politie wachten, waarbij de verdachte niet geboeid mocht worden door de ontbrekende politiebevoegdheden. Dit leidt tot lastige en onveilige situaties op straat, waar boa's steeds vaker op verzet stuiten. Met de politiebevoegdheden kunnen boa's zich, onder voorwaarden, fysiek verweren, vastpakken of ingrijpen indien nodig. Zonder deze bevoegdheden mogen boa's dat niet. Met politiebevoegdheden mogen boa's verdachten die zijn aangehouden ook fixeren met handboeien.

Afspraken

Voordat de boa's de politiebevoegdheden en bevoegdheid tot het gebruik van handboeien in de praktijk mogen brengen, zijn zij verplicht eerst een opleiding bij een erkende opleider te volgen. Gedurende deze opleiding worden zowel de theorie als de praktijk behandeld. Zij leren in de eerste plaats te zorgen voor de-escalatie van situaties. De boa's domein I en II werkzaam bij de OWO- gemeenten hebben deze opleiding gevolgd.

De (proces-) afspraken rondom de politiebevoegdheden en het gebruik van handboeien worden vastgelegd in afspraken tussen de gemeente en het Basisteam Zuidoost Fryslân van de politie. Het aanwenden van geweld moet altijd worden gemeld bij de hulpofficier van justitie (HOvJ) en de direct toezichthouder (politie) middels een geweldsregistratie. De hulpofficier van justitie controleert de bevoegdheden van de boa en of het geweld professioneel en proportioneel is geweest. Indien nodig gaat de direct toezichthouder in gesprek met de boa over het toegepaste geweld. Ook intern richten wij een proces in om bij aanwending van geweld, medewerkers op te vangen en de situatie te evalueren.

Aanvraag politiebevoegdheden en handboeien

De aanvraag van politiebevoegdheden en het gebruik van handboeien kent een zorgvuldig voorbereidings- en besluitvormingsproces. De bevoegdheid voor het toekennen van politiebevoegdheden ligt bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De aanvraag wordt beoordeeld door Justis. Justis is een screeningsautoriteit en valt rechtstreeks onder het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De direct toezichthouder (Korpschef van Politie) en de toezichthouder (Hoofdofficier van justitie, Openbaar Ministerie Noord Nederland) adviseren over de aanvraag aan Justis. De behandeltermijn van de aanvraag is 13 weken. Na de behandeltermijn besluit uiteindelijk het Ministerie van Justitie en Veiligheid om wel of geen toestemming te verlenen voor de politiebevoegdheden en het gebruik van handboeien. De lokale driehoek is ook geïnformeerd over het indienen van deze aanvraag en ondersteunt de aanvraag.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de aanvraag van de politiebevoegdheden en het vrijheidsbeperkend middel voor de boa's domein I en II.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders,

Burgemeester

gemeentesecretaris